

Kawanatanga tetahi whakaarotanga mo te Take e pa ana ki te matauranga (Secondary Education). Kia mohio mai koutou i te rironga i au o te turanga Minita mo nga Mahi Nunui "Public Works" ka kite iho ahau i te tikanga e takoto ana i reira e penei ana—kaua rawa te Kawanatanga e whakatakoto rori i roto i nga whenua Maori. Ko te take o tenei ahua na te mea kaore nga Maori i te whakaae ki te utu reiti, na reira kaua rawa ratou e awhinatia. Ki taku titiro iho ehara i te mea ko nga reiti nei hei awhinatanga engari ko te iwi e noho ana i runga. K otahi tikanga inaianei ko nga rori me mahi, na reira e tika ana kia ata mohio mai ano koutou ina oti aua rori me utu ano koutou i nga taake (tax) pera tahi atu me o koutou hoa tata i tera taha o a koutou taiapa. Kei te whakakaha ngia te mahi i nga rori. Ko nga moni kua whakapautia mo nga rori timata mai i Wharerata tae mai Hicks Bay e (£80,000) waru tekau mano pauna.

Ka whakaotia rawatia tenei rori mai i tona timatanga tae noa ki tona mutunga, me nga rori pekanga.

E Ngata kia ora ra koe mo au kupu mihi mai ki au ake. Tenei kei te mihi iho ki tooku tuponotanga mai ki roto i tenei huihuinga nui, o te Iwi Maori i uru mai ai etahi o au whakahere ki roto i tooku ngakau. Ko te tino mea kei mua tata tonu i oku mahara ko te Turanga Minita Maori.

E tumanako ana tōku ngakau, i runga ano ra i te awhina tahi mai, o aku hoa, tera e taea te whakahere tetahi tikanga hei whakapiki i te Iwi Maori. Tena koutou katoa.

TE WHARE-KARAKIA.

KA mutu tetahi o nga whare-karakia whakamiharo o te motu ko te whare o Ngati Porou. Ko te tauira mo tenei whare he mea tango mai i to Te Arawa i Ohinemutu, engari 10 putu te roanga atu o tenei; he mea hanga Maori hoki te tahu me nga heke o tenei. Kei roto o te whare nei nga mahi ataahua a te Maori, te whakairo, te tukutuku, te taniko, te tuhituhi me te whariki Maori. Ko nga whakairo he mea pani ki te peita hōrū te kakano.

TE IPU IRIIRI.

Ko te ipu iriiri he mea whakairo. He tangata tonu e hapai ana i runga i tona mahunga i te ipu iriiri. Ko te ingoa kei runga i taua tangata e mau ana ko Piripi Taumata-a-Kura. Ko te tangata tenei nana i kauwhau tuatahi te Rongopai ki a Ngati Porou i te tau 1834. I riro tenei tangata i a Ngapuhi i tetahi o nga pakanga a Ngapuhi ki a Ngati Porou. I a ia e noho mai ra i Ngapuhi ka tutaki ia ki nga Mihinare, ka rongo i nga kauwhau mo te Rongopai o to tatou Ariki o Ihu Karaiti. Ka u mai tetahi kaipuke pakeha ki Waiapu, ka hoe atu etahi o nga rangatira o Ngati Porou. I a ratou i runga i te kaipuke, ka pa mai te marangai. I te kaha o te hau, kore ana e taea te